ВИНИЩЕННЯ ЄВРЕЇВ НА КОСТОПІЛЬЩИНІ

Ми знаходимося в самісінькому центрі міста Костопіль на Рівненщині. Тут завжди людно і гамірно, у святкові дні в цьому місці проводяться масові заходи, ігри, розваги. І, напевно, мало хто з учасників цих заходів здогадується, що саме тут, де зараз знаходиться торговий центр та магазин «Сільпо», у роки ІІ Світової війни це місце було зовсім не радісним – тут знаходилось єврейське гетто, мешканці якого були знищені. А поряд знаходилась шибениця, на якій завершилось життя багатьох мешканців нашого міста.

Ми знайшли знайти живого свідка цих подій – 91 річну бабусю, проте нам не вдалось поспілкуватись з нею – незважаючи на давність подій, такі спогади занадто хвилюють її, настільки, що вона кожного разу плаче, згадуючи їх.

Тему Холокосту в нашому краї вивчав доктор політичних наук, професор, керівник ГО «Мнемоніка», фахівець з українсько-єврейських взаємин першої половини ХХ століття на Західній Україні Максим Гон. Тому, досліджуючи цю тему, ми використали зібрану ним інформацію.

Далекий 1942 рік. Голокост . Масові

розстріли євреїв. Не обійшло й стороною це

Костопіль. У Гетто 05.10.1941-25.08.1942 рр. утримується близько 6-7 тис. єврейського населення. У грудні 1941р. німці розстрілюють першу велику групу в'язнів із 2,3 тис. осіб. Останні страти здійснюються під час ліквідації гетто 25 серпня 1942 р., коли німецька поліція за підтримки українського шуцманшафту проводить зачистку гетто, розстрілявши 4000 євреїв за 5 км від Костополя вздовж дороги до с.Дерманка. У липні 1942 рік в Костопільському лісі також знаходять свій спочинок 7000 євреїв із Рівненського гетто , які були розстріляні в кар'єрі поблизу лісу. У тюрмі утримується понад 3 роки 500 осіб місцевого цивільного населення різних національностей (українці, поляки, росіяни). До ув'язненних застосовуються тортури та побиття. Німецькі каральні органи розстрілюють усіх в'язнів на схід від Костополя. Їх ховають на єврейському кладовищі, що нині є міськім парком. Після війни його прибрали та перенесли в ліс.

Місце розташування сучасного магазину «Сільпо» в роки Другої світової війни – це було єврейське гетто. Тут утримували євреїв Костопільщини В 1943 році відбулося повстання євреїв. Хрест поблизу «Сільпо» - це пам'ятник жителям міста, які загинули в роки війни. У місті було три шибениці, де ГЕСТАПО вішали активістів міста. За стадіоном встановлений пам'ятник загиблим євреям (розстріляні євреї жителі Костополя і ближніх сіл Корчів'я та Рокитного).

Зараз місто живе своїм звичним сучасним життям. Дорослі поспішають у своїх справах, мирно граються діти. І , лише прогулюючись лісопарковою зоною, можна несподівано набрести на пам’ятні знаки, схожі на могили, які моторошною ниткою пам’яті переносять нас у минуле– саме в цих місцях були страчені або поховані тисячі євреїв нашого міста…

Цю інформацію для вас підготували учасники проєкту «Молодь дебатує» з

Костопільського ліцею №4.

Подкаст озвучили Євгенія Правосуд та Анна Ліньова.

https://youtu.be/opD8XQYBfaQ

Над проєктом працювали учасники дебатного клубу Костопільського ліцею №4:

Новак Єлизавета

Цап Христина

Федоров Яніслав

Тарковський Андрій

Чупринський Максим

Ліньова Анна

Правосуд Євгенія.

Експерт - Федорова Лариса Олександрівна – учитель історії та правознавства Костопільського ліцею №4.

Куратор – Андрійчук Олена Миколаївна – керівник дебатного клубу.